

СТРАТЕГІЯ ПОБУДОВИ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ В УКРАЇНІ

Костюченко Н.М., Кубатко О.В.

Тривалість економічного зростання, достатня для підтвердження його додатних темпів, має бути не менш як два десятиліття, хоча й такий термін, особливо для країн з заниженими стартовими умовами може виявитися недостатнім для закріплення одержаних результатів. Не менш важливою і при цьому складнішою умовою досягнення економічної сталості є забезпечення збалансованості розвитку. Тут узгодженість повинна підтримуватися між структурними підрозділами економічної системи, соціальною сферою і навколишнім природним середовищем

У проекті „ Стратегія економічного та соціального розвитку України на 2004-2015 роки” ставляться саме такі амбітні цілі як закріплення позитивної динаміки економічного зростання й визначено три основних етапи економічних перетворень:

Перший етап (2004-2005 роки) період формування інституціональних, фінансових та організаційних передумов, глибоких якісних перетворень в усіх сферах суспільного життя, подолання існуючих системних деформацій, забезпечення сприятливого інвестиційного клімату.

Другий етап (2006-2009 роки) період розгорнутого економічного розвитку на основі здійснення комплексної модернізації підприємств, утвердження принципів і механізмів структурно-інноваційної моделі соціально-орієнтованої економіки, впорядкування відносин власності, глибокої демократизації суспільства, при забезпеченні середньорічного темпу росту ВВП рівня 7,1 %.

Третій етап (2010-2015 роки) період закріплення стійких темпів економічного зростання з акцентуванням на вирішенню широкого комплексу проблем поліпшення добробуту населення, прискореної реалізації структурних завдань євроінтеграційного курсу

Формування передумов для переходу до економіки знань повинно відбуватися не після того як відбулося утвердження країни в індустріальному просторі, а весь час в процесі економічного життя суспільства.

Основою економіки знань є люди, людський капітал. Як правило період вкладень в людський капітал є значно довшим, ніж у фізичний. В останнього він становить в середньому 1-5 років, а в такої форми вкладень в людину як освіта інвестиційний період може досягати 12-20 років.

Для створення людського капіталу необхідні вчителі, підручники, бібліотеки, бази даних і час для навчання. Інколи студентів (в широкому розумінні людей, що вчать) розглядають як свого роду працівників, які займаються виробництвом людського капіталу, що використовуватиметься в майбутньому.

Для забезпечення процесу розвитку інтелектуального потенціалу суспільства держава повинна гарантувати такі принципи розвитку:

- свобода творчості;
- недоторканість інтелектуальної власності;
- непротиставлення інтелектуалізації суспільства загальній ході прогресивних змін, їх синхронізації і взаємодоповнення;
- взаємоув'язування інтелектуалізації та інформатизації;
- активне включення до міжнародного поділу праці;

Проаналізувавши понад 10 тис. робочих місць вчені дійшли висновку, що при 10-відсотковому зростанні рівня освіти продуктивність праці зростає на 8, 6 відсотків, а при такому ж підвищенні акціонерного капіталу, вона зростає не більш як на 4 відсотки.

Загалом в Україні наукова діяльність не може бути ефективною, якщо рівень фінансування більш ніж у сто разів нижчий ніж у США, і в чотири рази менший ніж у Росії.

Світовий банк як провідник ідей деодержавлення економіки в цілому вважає, що у сфері освіти держава має зберегти вплив на неї, незважаючи на посилення впливу ринкових сил на систему вищої освіти.

Ринок зорієнтований отримати доходи за надані освітні послуги, в той час як держава мусить дбати про якість знань і кваліфікацію спеціалістів, що в майбутньому позначиться на добробуті країни і працівника.